

XI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM / 2006. FEBRUÁR ÁRA: 287 Ft

NEMZETKÖZI

Magazin

KUTYA

Vadkacsa-
vadászat

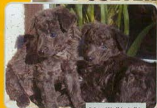
Kutya-
kereső

Mikor
(nem) kell
oltani?

Shih-tzu

POSZTER

Mudikölykök

Pireneusi hegyikutya

24802

0000000000000

Vadkacsavadászat vizslákkal

A vízi vadászatnak megvannak ugyan a maga specialistái a vadászkutyafajták között, de ebben a feladatkörben is kiválóan helyt áll „mindegyes” nemzeti kutyafajtánk, a magyar vizsla.

Dr. Lévai Piroska

A vadkacsavadászat hivatalos szezonja szeptember 1-től január 31-ig tart. A nyárvégi-ősi vadkacsavadászatnak sajátos hangulata van. Ilyenkor a vadkacsákat csak húzások szabad lőni. A madarak csoportokban, magasan repülnek az esti szürkületkor. Nagyobb folyóknál a vadászok még jóval sötétedés előtt megkeresik azt a partszakaszt, ahonnan viszonylag jól belátható a folyó fölötti légtér. A gyakorta iszapos, mocsaras ártéri részekben a vízpart megközelítése nehéz próbatétel vadászoknak, kutyáknak egyaránt. Van, amikor a kisemelt leshelet csak a vízből kiálló kőveken lehet elérni. A szenvedélyes vadász nem ismer lehetetlent, így a vadkacsavadászat néha kifejezett kalandtúrává alakul át. Mivel a leshely változtatására a madarak húzása

idején többnyire már nincs lehetőség, ezért a vadász csak reménykedni tud abban, hogy a vadkacsák lőtávolságon belül fognak repülni. A vizslának nyugodtan kell várakoznia a leshelyen. Rutinos és kutyáját szerető vadász ilyenkor nemcsak saját magát, hanem a vizsláját is befűjja szűnyogrisztóval, mert nem ritka, hogy a vérszívók százával támadnak a vadregényes természetben.

Fontos, hogy a fegyvelmezett vizsla csöndben és türelmesen várja a madarak érkezését és az első sikeres lövést. Ez azért sem könnyű feladat, mert a vizsla már az előkészületekből tudja, hogy vadászkaland ígérkezik, s izgalmát – a facinvadászatoktól ellentétben – nem tudja futással levezetni. Ha pedig türelmetlenségében ugat, az egész vadászatot tönkretetheti, mert a zajongásra a madarak eltávolodnak, és a lőtávólton kívülre repülnek.

A dunai vadászatokon a vizslának kitüntetett szerep jut a vízbe esett lőtt madár visszahozásában. A tapasztalt kutya általában nem várja meg a madár vízbe csobbanását, hanem figyeli a repülő madarakat, és már akkor a vízbe ugrik, amikor a meglőtt madár megbillen a levegőben. A vadásznak a folyó sodrására is figyelemmel kell lennie levetkőz, mert annál nagyobb lesz a kutya esélye, hogy úszra elérje a lőtt madarat, minél följebb esik a vízbe a madár.

A folyami vadkacsavadászatok csak a kiválóan, abszolút vízbiztonsággal úszó vizslának veszi hasznát a vadász. Az ilyen kutyának nagyon jó a vízfekvése, ami azt jelenti, hogy úszáskor az állat nyugodtan a vízre fekteti, és a fara kilátszik a vízből. Vízben mozgása a

nagy úszótempó ellenére is ritmos, egyenletes és nem kapkodó. Az úszás stílusa nem tanulmányozható. Lesüllyedt farral úszó vizsla soha nem képes kitérni vízi munkára, mivel az egyensúly hiánya miatt úszása kap-

kodó és energiaigényesebb – így hamar kifárad, különösen, ha közben vízi szármayst is apportíroz.

Míg a mezei fácánvadászatoknál bőven van idő a lőtt fácán megkeresésére, a folyami vadkacsavadászaton bizony gyorsan elviszi a vizt a zsákmányt, így a vadászok nem lehetnek addig új madárra, míg meg nem győződtek róla, hogy van szabad vízszla, amely mehet a lőtt madárra. Mivel a dunai vadkacsavadászat általában elhagyott ártéri területeken folyik, így a vízszlának komoly fizikai terhelést jelent a partszakasz iszapos területeire esett lőtt madár megkeresése és elhozása. A szenvedélyesen apportírozó vízszla élvezi a változatosságot, ha az egyik madarat például a sodrásból, a másikat a sekélyebb parti vízből, majd az iszapos területről vagy az ártéri fűzfás ligetből kell kihozni.

A segítséges beállta a vadászat végét is jelenti. Ha nehéz volt megközelíteni a part menti leshelyet még világosan, akkor sokkálta nehezebb visszajutni a terepjárókhöz sötétben, zseblámpafényben, sikeres vadászat esetén vadkacsákkal megrakodva.

Állóvízeknél, kisebb-nagyobb tavaknál folyó vadkacsavadászaton a sáros-nádas környezet intenzív keresőmunkát igényel a vízszlától. Ha nem húzás idején történik a vadászat, akkor a vízszla feladata a vízszelő nádas bejárása és az ott rejtő vadkacsák felrebbentése vagy nyílt vízre kitolása. Az állóvíz sokkal jobban megőrzi a víz felszínén a vadmadár szagát (az úgynevezett spúrt), mint a folyóvíz. Ha sebzett a madár, az úszó vízszla a spúron tudja követni, és szerencsés esetben egyből meg is tudja fogni. A kevésbé sérült vadkacsá azonban a tapasztalt vízszlát is teljesen ki

Vadászcsanak nem zavarhatják egymást a munkában.

tudja fárasztani. Ilyenkor az a taktikája, hogy pár méterre hagyja magát megközelíteni, majd a víz alá bukik, miközben a vízszla körbe-körbe forogva keresi. Aztán vagy egy perc múltán a kacsá felbukkan a kutyától jó 10-15 méterre; megint közel engedni magához, majd megint lebukik, így a bolondját járattja a kutyával. A fiatal, tapasztalatlan vízszlát ezért nem szabad könnyen sérült vadkacsáért küldeni, mert egy efféle kacsá-kudarccal jó időre elveszi a kutya vadászkedvét és önbizalmát. A vadkacsák túlélőmódszerei változatosak. Van, amelyek lebukik, és a víz alatt a nádba kapaszkodik, s majd csak a veszély elmúltával, akár percek múltán jön föl levegőt venni. Van olyan vadkacsá, amelyek a kifárasztás módszerét választja; ez a kacsá nem repül föl a nyílt vízen sem, de olyan gyorsan úszik, hogy a legjobban úszó vízszla sem éri utol.

Téli vadkacsavadászaton a tavak vékony kérgű jégborítása a madaraknak kedvez.

kodni, hogy addig futkározzon, míg meg nem szárad a bundája. Beállt, befagyott tó, folyó a kutyák számára is hasonló veszélyeket rejt, mint az emberekre. Ha a lőtt vad a jégre esik, akkor érdemes a vadászat vezetőjének a tanácsát kérni. Ő ismeri a helyi viszonyokat, tudja, hogy milyen mély a tó, a patak, milyen vastag a jég, és meg tudja ítélni, hogy veszélyes lehet-e adott helyzetben a vízszla jégre küldése.

A csónakból történő vadkacsavadászat a vízszla számára a melegebb őszi napokon kifejezetten élvezetes lehet. Ha kevés madarat lőttek, akkor hagyjuk, hogy a vízszla a dögre esetekért is vízbe ugorhasson, és feladhassa azokat a csónakba. Ha viszont sok madár esik, akkor a csónakos dolga, hogy csak a sebzetten után lapátoljon, és a kutya vízbe ugrása után a csónak megfelelő helyzetbe hozásával segítse a vízszlát. Akkor tudnak igazán jó eredményt elérni, ha „összedolgoznak”, mert a csónakos egyedül képtelen a sebzett és lebukó kacsák begyűjtésére, a csapkodó, menekülő madár után viszont fokozott vadászszemvéddel indul a vízszla. Nagyobb tavi vadászatokon a csónakosnak kell a kutya segítségére sietni, ha az a hínárba akadna.

Melegdő pihenő decemberi nagyteretű vadkacsavadászaton.

A hátsó kutya a fennakadt vadkacsát próbálja elérni.

Hideg időben nem tanácsos csónakból történő vadászatra kutyát vinni, mert úszás után a csónakba felvéve nem tudja magát futkározással fölmelegíteni.

A külföldi vadászok által kedvelt nagyteritékű vadkacsavadászat jellege és lebonyolítása nem igazán nevezhető a szó nemese értelmében vadászatnak, azonban mint speciális munkaerő, a képzett vizsla nem nélkülözhető itt sem. Magyarországon ezt a vadászati formát elsősorban vadászató cégek szervezik, nem vadásztársaságok. A vizslák feladata ilyenkor kizárólag a lőtt vad utánkeresése és apportírozása szárazföldről vagy vízről; utóbbi esetben csak a szélre esett szárnyasokat kell összegyűjtenie, mivel ilyen va-

nap – a csoport létszámától és lőtudásától függően. A vizslák ilyen alkalmakkor tulajdonképpen megállás nélkül keresik és szedik a lőtt madarakat, majd apportírozzák vezetőiknek. Fiatal, kezdő vadászkytyát nem szabad nagyteritékű vadászatra vinni, mert megzavarodhat a nagy számban eső madaraktól (nem tudja, melyiket is kell hoznia), illetve közönyössé válhat, és elvesztheti apportkedvét.

NÉHÁNY TANÁCS

- Viz mellett a fegyver durranása sokkal hangosabb, mint mezőn. Ezért eleinte kellő távolságban legyen a fiatal vizsla a lövést leadó vadásztól!
- Vízhez szoktatást legkönnyebben nyári melegben, kánikulában tudjuk megoldani, célszerű egy olyan kisebb tavat, keskenyebb folyót választani, amit könnyedén át tud úszni a kőlyök, vagy akár mi magunk is. A túlsó partra érés nagy önbizalmat ad a kezdő úszónak, ugyanakkor a visszautászára is ösztökél.
- A kutya irányba küldését (jobbra, balra, előre) vízben csak akkor szabad alkalmazni, ha a szárazföldön azt már tökéletesen érti és végrehajtja a kutya.

* Vadászkytyát nem tanácsos a vadászati szezonban samponnal megfürdetni. A sampon kivonja a kutya bundájának természetes zsírtartalmát, ezáltal a kutya tiszta lesz és illatos, de a szőrzete elveszti a vízutasító képességét, emiatt esőben vagy vízi vadászatban a vizsla (szó szerinti) bőrig ázik, hamar fájni kezd, és könnyen meg is fázik.

* Tüzelő vagy vemhes szukát kifejezetten tilos vízi vadászatokra vinni, akár meleg az idő, akár hideg. Számukra – a nem tökéletesen zárt méhnyak miatt – nagy a méhúri fertőzés veszélye, ami meddőséghez, veteléshez vezethet.

* Érdekes módon a vizslák vízkedvelése és úszási stílusa örökletes hajlamot mutat. Ezért aki mindenes vadászkytyát akar nevelni magának, jól teszi, ha kőlyökválasztáskor a szülők vízi munkateljesítménye iránt is érdeklődik a tenyésztőtől.

* Vadkacsapecsenye (vagy bármilyen vadmadár) konyhai maradványait, csontjait nem szabad a kutyának adni, mert – a nagyüzemi csirkékkel ellentétben – ezek csontja nagyon kemény és szilánkosra törik, életveszélyes belső sérülést okozhat!

Nem lehet elég korán kezdeni ... vagy vadkacsa inból vizslavadászatra.